

серія
"ювіляр року"

Дівчача література
Джаклін Вілсон -
читати
чи ховати якнайдалі?

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

Науково-методичний відділ

серія
"Ювіляр року"

**Дівчача література
ДЖАКЛІН ВІЛСОН -
читати чи ховати якнайдалі ?**

*досьє життя і творчості
сучасної англійської письменниці*

м. Кропивницький – 2020

УДК 016:8

Д – 44

Дівчача література Джаклін Вілсон – читати чи ховати якнайдалі?: досьє життя і творчості сучасної англійської письменниці /Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка; укладання, обробка матеріалів, комп’ютерна верстка Л. Босюк; редакція Н. Расторгуєва; відповідальна за випуск Т. Манжула. – Кропивницький, 2020. – 8 с., фото. – (серія «Ювіляр року»).

У серії «Ювіляр року» пропонуємо матеріал про Джаклін Вілсон – сучасну англійську письменницю, популярну у всьому світі, 75-річний ювілей якої буде відзначатись у грудні 2020 року.

Перу авторки належить понад 70 творів, разом з 5-ма детективними романами. Секрет популярності творів письменниці – це розуміння суті усіх дитячих негараздів, а характери і сюжети книг представлені достовірними, тим самим, допомагаючи читачеві побачити у цих кни�ах себе. Словами і вчинками своїх героїв письменниця неначе говорить юним читачам: «Усі проблеми можна вирішити».

Кажуть, що її книги, в основному, адресовані дівчаткам, але деякі історії цікаві й хлопчикам. Та більшість читачів склоняються до думки, що дитячі романи авторки – для усієї родини.

Видання призначено для бібліотекарів з метою проведення різних заходів як для дитячої, так і дорослої аудиторії. Також буде цікавим студентам, педагогам, психологам та усім прихильникам творчості Дж. Вілсон.

Відповідальна за випуск – Т. Манжула

Редактор – Н. Растворгусова

Видавець –

Кіровоградська обласна
бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка
вул. Шевченка, 5
м. Кропивницький, 25006

Сайт: <http://librarychl.kr.ua>

Про кого йдеться

Професія: журналіст, письменниця
Місце проживання: Велика Британія
Улюблені кольори: чорний і сріблястий
Улюблена зачіска: стрижка-їжак
Улюблені прикраси: великі кільця на кожному пальці
Улюблений музикант: Фредді Меркьюрі
Головний принцип життя: завжди і на все дивитись з гумором
Визнання: отримала багато літературних нагород

Здогадались про кого це? Ні. Тоді, ще підказки.

Першу книгу написала у 9 років, а сьогодні її перу належить понад 70 творів, разом з 5-ма детективними романами.

Вона й досі друкує свої історії на старомодній друкарській машинці і не розлучається з плюшевим кроликом. Дивиться на світ через сріблясті окуляри і впевнена в тому, що навіть у безнадійно заплутаної задачки, що підкидає життя, є просте рішення – своєчасно посміхнувшись і подивитись на себе збоку!

Ім'я письменниці носить молодіжний журнал.

Найвідоміша книга авторки: «Щоденник Трейсі Бікер» про 10-ти річну дівчинку, з дитячого будинку. На замовлення BBC за книгою було знято серіал, довжиною у 5 років.

От тепер, точно здогадались. Так, це – Джаклін Вілсон (Jacqueline Wilson) відома англійська письменниця, 75-річний ювілей якої у 2020 році буде відзначатись у світі.

Якимось чином її книги, написані у 20 ст., сприймаються серцями дівчаток 21 століття. Підтвердженням тому – видання творів авторки у понад 22-х країнах світу та їх понад 35 мільйонний продаж за останні два десятиліття. Лише в одній Великобританії тираж книг перевищив 10 млн примірників. Книги авторки найчастіше запитують у бібліотеках Великобританії. За її творами знімають кінофільми та сталять спектаклі.

Від її творів у захваті діти і дорослі. У чому секрет?

Писати книги для підлітків – унікальний талант. Бо діти цього віку сприймають світ дуже гостро. Вони легко ображаються, страждають від нерозуміння і відчуття їхньої непотрібності, як вони вважають. А якщо дитина проблемна? А якщо батьки розлучені? А якщо дитина-сирота? І таких «якщо» в житті підростаючого покоління дуже багато. Через це важко дистякатись до вразливого серця дитини. Та книги Джаклін Вілсон близькуче справляються з цим завданням. У своїх творах авторка подає нескладні сюжети, насычені простою життєвою мудрістю. Словами і вчинками своїх геройів Джаклін неначе говорить юному читачеві: «Ти – не один. Ти – чудовий. Усі проблеми можна вирішити». Книги письменниці, в основному, адресовані дівчаткам, але деякі історії цікаві й хлопчикам.

Історія Джаклін Вілсон

Джаклін Еткен (Jacqueline Aitken) – дівоче прізвище Дж. Вілсон, народилася 17 грудня 1945 року у дивовижному місті Бат (Bath), графства Сомерсет (в перекладі означає «Літнє королівство»), що на півдні Англії. Місто на річці Єйон відоме з античних часів, коли тут були знайдені цілющі джерела і збудовані відомі на весь світ римські бані (Roman Bath), звідси і назва міста. Згодом відкрили бальнеологічний курорт. Бат відомий своєю історією та архітектурою георгіанської епохи (18 ст.) і входить до списку культурної спадщини ЮНЕСКО. На початку нашої ери тут коронувався англійський король Едгар. Королівський парк Вікторії, площею майже 23 га, відкритий маленькою принцесою Вікторією. Чимало людей відвідують міський музей англійської письменниці Джейн Остін на Gay street. Університет міста (Bath Spa University) – є одним з лідеруючих вищих навчальних закладів Великої Британії у галузі творчості, культури і підприємництва. Яскраве сонце півдня завжди приносить хороший врожай яблук, з яких виготовляють найкращий сидр в Англії. А з місцевих верб плетуть кошики і меблі.

Згодом сім'я переїхала до м. Кінгстон-на-Темзі (англ. Royal Borough Kingston (up)on Thames, що у перекладі – «Маєток або садиба короля на Темзі»). Це також славетне місто Англії. Більша частина саксонських королів коронувались тут. Унікальна архітектура 17 ст. привертає увагу багатьох туристів міста. Історія британського державного науково-дослідного університету (Kingston University, London) сягає 1899 року. На відстані шести миль від міста розташовано міжнародний аеропорт Хітроу. Місто є одним з основних центрів сучасного військового літакобудування. Кінгстон був представлений в літературі, кіно і на телебаченні. Це – батьківщина відомого англійського письменника Дж. Голсуорсі. Тут починається подорож героїв новели «Троє в човні, не рахуючи собаки» Джерома К. Джерома. Щорічно у місті проводяться різні фестивалі, зокрема, Kingston Читачів, Think in Kingston, Фестиваль Голосу. Саме у цьому місті Дж. Вілсон зростала і живе зараз.

Сім'я Джаклін була середнього достатку. Але батьки часто перебували в стані постійної напруги. Батько Гаррі був простим держслужбовцем. А мати Маргарет – антикварним ділером. Та мати завжди хотіла, щоб він був бізнесменом, розповідала Дж. Вілсон. Були й сварки, особливо на Різдво. Іноді, перепадало й дівчинці від мами. Пригадуючи минуле, письменниця вважає, що в таких ситуаціях люди стають більш жорстокими по відношенню до дітей. І хоча батько ніколи не поводився з нею жорстоко, але, як зазначає письменниця, вона жила у постійному страху, через його запальний характер. Коли батьки, провокуючи один одного, запитували у Джаклін, хто з них правий, а вона не займала ні чию сторону, вони починали її передражнювати. Сімейний розлад позначився на стані дівчинки. У неї розвився нервовий кашель. Вона зростала сором'язливою дитиною. А її мама хотіла, щоб донька була життєрадісною, впевненою в собі милою дівчинкою з пружними кучериками. «Мама слідкувала за тим, щоб я виглядала бездоганно. Коли я була маленька, вона по декілька разів на день мене переодягала і завивала мені волосся. Коли я була підлітком, весь одяг для мене підбирала вона. Вона була неймовірно владною людиною, контролювала все. Будучи дитиною, я була привчена вважати її ідеальною», – згадує письменниця. Її мама не читала жодної книжки, що написала донька. На питання «чому», відповідала, що вони дитячі.

Джаклін була дівчинкою з багатою уявою і з ранніх років любила вигадувати різні історії. У шість років вона вже знала, що коли виросте, стане письменницею. У дев'ять – написала своє перше оповідання. У школі її запам'ятали як мрійливу дитину, котра була не в ладу з точними науками і тому мала прізвисько «Джекі-Мрія» (англ. Jacky Daydream). Згодом, це Джекі використала у своїй автобіографії – першому творі, що складався з 18-ти сторінок – «Знайомтесь з червами» («Meet the Maggots»), який вона придумала у дев'ять років. Це історія про сім'ю з сімома дітьми.

Після початкової школи Лачмер (Latchmere Primary School) Джаклін, отримала освіту у «школі Coombe для дівчат». У 16 років пішла на курси секретарок, навіть хотіла стати водієм автобуса. А потім влаштувалась у журнал для дівчат «Jackie». Через це їй довелось переїхати до Шотландії. Саме там, вона зустріла майбутнього чоловіка Вільяма Міллара Вілсона. У 1965 році вони одружились, а через два роки у них народилась дочка Емма, яка через роки стала письменницею, як її мама.

Впізнай у книжкових героях себе

Дж. Вілсон почала з детективів. А з 60-х років 20 ст. вирішила писати для дітей. До 90-х років 20 ст. написала близько 40-а дитячих книг. У 1991 році письменниця починає роботу над 10-ти книжковою серією, першою з яких була «Історія Трейсі Бікер» («The Story of Tracy Beaker»). Згодом, вийшло три продовження, а також чотири телевізійні екранизації серії. Саме ця книги принесла їй популярність і славу.

Дж. Вілсон працює у жанрі «реалістичного дитячого роману». Її твори не оминають таких нелегких тем, як нервові зриви, розлучення, насильство в сім'ї та у школі, описують життя дітей у притулках і неблагополучних родинах.

Та головне – усі героїні письменниці різні. Можна лише дивуватися, як одна людина може вигадувати стільки несхожих між собою дівчачих характерів! Уявні дівчата, що вийшли з-під пера Джаклін, оживають і набувають прикметних рис, яких

самі собі захочуть. Саме розуміння суті усіх дитячих негараздів робить книги Вілсон дуже популярними, а характери і сюжети книг достовірними, тим самим, допомагаючи читачеві побачити у цих книгах себе.

Окрім незвичних сюжетів у творах Дж. Вілсон, дітей приваблює і нестандартний дизайн книг. Так, на думку авторки, усім дівчатам подобається малювати у зошиті, звідси й форма та побудова кожної з книжок. І авторка дуже вигадливо підійшла до цього. Наприклад, *першу книгу про Трейсі* скомпоновано у вигляді фабричного щоденника, такого, де надруковані запитання і є місце для тексту, а також можна вклейти фотографії або щось намалювати. А книга «*Опівночі*», крім основного сюжету, містить листи Вайолет до Каспера Дріма та аркуші з його книг. «*Дитина-валіза*» — це взагалі книга-словничок — кожен розділ на певну літеру. У книгах також багато «дівчачих штучок»: захоплення іграшково-цукерковими брендами, часто поверхові мрії, гачечки-цінності — спілкуватися з кимось знаменитим близче, ніж усі решта фанатів, мати подружку з акторської родини тощо. Є ще одна не стандартна риса Дж. Вілсон — у своїх творах вводити в ролі персонажів відому письменницю. Не під своїм іменем, звісно, та все ж. Її дівчата можуть упадати за чиємись книжками, як в «*Опівночі*» (хоча тут герой не письменник, а художник-ілюстратор, до того ж чоловік), вони прагнуть потрапити на літературну презентацію, як у «*Новому старті*», отримувати обіцянки присвятити їм майбутню книжку. Хіба що Трейсі Бікер зі своєю письменницею не носиться, як із писаною торбою, вона просто переконує її вдочерити і, схоже, досягне в цьому успіху.

На українському книжковому ринку твори Дж. Вілсон з'явилися у 2010 році книжкою «*Дитина-Валіза*» у тернопільському видавництві «Навчальна книга «Богдан»». Сьогодні вже 11 книг Дж. Вілсон можна придбати в Україні. У 2011 році видавництво запустило у мережу перший бук-трейлер. Двохвілинний ролик присвяченій дитячо-підлітковій книзі Д. Вілсон «Історія Трейсі Бікер» і створений на основі книжкових ілюстрацій Ганни Осадко. Авторка ролика — Дар'я Корольова. Наступний буктрейлер створений за книгою «*Дівчата закохані*» у рамках Всеукраїнського конкурсу буктрейлерів «*Оживають герої на екрані у рекламі*».

«*Розмальована мама*» — таку назву має одна з найбільш знакових та скандальних книжок письменниці, з якою нещодавно познайомився український читач. Образ мами представлено авторкою дуже по-різному — непередбачувана і химерна, любляча і недбала, сильна і беззахисна. Героїня повісті маленька дівчинка Долфін вважає, що її руда і зеленоока мама Меріголд, яка з голови до ніг розмальована чудовим тату, — найкраща мама в світі. Дівчинка мріє, щоб тільки її Меріголд не зникала всю ніч на вечірках, у пабах і поверталась додому твереза. А ось старша донька Меріголд — Дол, вже не впевнена, що Меріголд хороша мати. Ні, вона її також любить, та іноді просто не може справитись із різними ситуаціями — стомилася нести відповідальність за себе, за свою молодшу сестричку Долфін і за свою недолугу маму. Ця дивовижна історія, іноді шокуючи, дуже гостра, але загалом, життєстверджуча. Книга без надриву, але чесна, щира, з почуттям гумору і оптимізмом. Прочитавши книгу, як стверджують читачі, починаєш ще більше любити своїх близьких, особливо, дітей і радять читати повість першими не дівчаткам, а матусям, які б без остраху передали книгу своїм донькам. Повість «*Розмальована мама*» потрібна читачам для того, щоб навчити співчуттю і зробити усіх добрішими.

Слід зауважити, що книги Дж. Вілсон за обсягом (кількістю сторінок), чималі, але читаються на одному диханні.

Відгуки українських шанувальників письменниці.

«Прочитавши «*Історію Трейсі Бікер*» Джаклін Вілсон, розумієш, чому її книги за кордоном видають мільйонними накладами. Бо вони — цікаві, життєві та потрібні. Автор уміє по-справжньому здитиніти, тобто перетворитися на 8-річне неслухняне дівча чи хлопчину» (Ольга Жила).

«Це безсумнівно дитяча проза, яка, однак, не менш цікава і дорослому читачеві. Адже за зовнішнім шаром тексту можна побачити більш глибокі ідеї. Усі книги англійської письменниці розповідають ніби про одне і те ж, однак кожна робить це по-своєму, унікально. Кожен персонаж неповторний і дуже живий. Важкі життєві ситуації

реалістичні... – ми бачимо це щоденно у нашому житті. І попри це всі книги просякнуті оптимізмом та вірою в непереможну силу безпосереднього дитячого світогляду. Єдиний суттєвий недолік книг Вілсон – вони надто швидко закінчуються» (Дмитро Кузьменко).

Визнання і популярність письменниці

Сьогодні Джаклін Вілсон відома майже цілому світові як авторка численних «дівчачих» історій, що надовго запам'ятовуються не лише яскравим образом головної героїні, а й своєю правдивістю, глибиною, зворушливістю, добрим гумором та оптимістичним настроєм. Найбільшою популярністю вони користуються серед читачів віком від 7-ми до 15-ти років у всьому світі. Про це свідчить факт – переклад книг письменниці 34-ма мовами світу.

Серед численних відзнак письменниці і «Книжкова премія Нестле» та книжкова премія *Guardian Children's Fiction Prize*. За опитуванням, проведеним BBC серед дітей, чотири її книги увійшли до списку ТОП-100 дитячих книг усіх часів. У 2000 році повість «Розмальована мама» визнано кращою дитячою книгою в Англії. У 2002 році авторку нагороджено орденом Британської імперії, найпочеснішим орденом Англії. У 2003 році до списку «200 кращих книг за версією BBC» ввішло 14 книг Вілсон. У 2008 році письменниця удостоїлась титулу Дами-Командора ордена, дарованого королевою Великобританії Єлизаветою II. У 2011 році, у національному центрі дитячих книг «Seven Stories» в Ньюкаслі, відбулась виставка, присвячена життю і творчому шляху англійської письменниці Дж. Вілсон.

Її книжки за десять років брали на абонементі у британських бібліотеках 16 мільйонів разів. Це майже 5 тисяч разів на день! Вона навіть потіснила на друге місце книжки Джоан Ролінг про Гаррі Поттера. Кожна повість Джаклін Вілсон – це розповідь від імені якоїсь дівчинки. І це щоразу нові оповідки.

І все ж, Джаклін Вілсон має шалену популярність поміж дітей. «У сучасному світі діти ростуть надто швидко, їм доводиться мати справу з такими речами, з якими вони не можуть дати ради... Суспільство робить усе, щоби забрати у дітей дитинство» – бідкається Джаклін.

Хоча головні героїні книг Д. Вілсон – дівчата, та помилкою було би так обмежувати їхню цільову аудиторію. «Думаю, Трейсі Бікер дала би вам копняка, якби ви назвали книгу про неї «дівчачою», – відповідає авторка на такі закиди. «Навіть якби книги справді були дівчачими, то хлопці мали би їх читати, щоби краще зрозуміти дівчат...» *Guardian* (англійська газета) цитує авторку: «Я намагаюся завершувати свої книжки поміркованими гепі-ендами, бо не хотіла б, аби хоч одна дитина відчула відчай чи зневіру. Я хочу показати дітям, що завжди можна знайти вихід». Авторка відповідає, що ніколи не ставила собі за мету писати про тяжке життя. Просто так виходить. «Коли я пишу чернетку, я пишу для себе. Щоразу я думаю: «... ось нарешті я усіх здивую і напишу про міцну, люблячу сім'ю». Та у мене не виходить. Наче у мене в голові сидить певний шаблон для роману, якому я зобов'язана слідувати».

Не дивлячись на те, що в дитинстві Джаклін легко занурювалась у книгу, особливо в напружені моменти, це їй коштувало великих зусиль. Письменниця розмірковує, що дітям доводиться постійно підлаштовуватись під інших. Це тяжко. «Але коли ти ростеш, ти знаєш тільки те, що бачиш в сім'ї, тому подібні речі сприймаєш як норму». «Я отримую так багато листів і е-мейлів від дітей, що зростають в сім'ях, подібних тій, в котрійросла я. Мені здається, злегка роз'єднані сім'ї зараз зустрічаються набагато частіше, ніж думають люди».

Попри популярність, письменниця завжди залишається сама собою. На запитання: «Як стати письменником?», – відповідає, що треба писати так, як наче спілкуєшся з найкращим другом. А на запитання «Чи не набридли їй прихильники», – жартує: «Я не така відома, як, наприклад, Девід Бекхем, можу вільно ходити вулицями. Лише іноді люди озираються та кажуть: «Оце так! Яка смішна пані!». Тільки й усього...». «Я тільки трішки багата (так, що можу купувати собі багато кілець і книг) і тільки трішки відома (так, щоб діти іноді впізнавали мене і просили автограф), але це ЧУДОВО бути письменницею». А читачі вдячні чудовій письменниці.

Використані джерела:

<https://www.livelib.ru/book/1000032518-razrisovannaya-mama-zhaklin-uilson>

https://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/13477/

<http://litakcent.com/2012/06/21/divchacha-literatura-dzhaklin-vilson-chytaty-chy-hovaty-jaknajdali/>

<http://bukvoid.com.ua/events/pesentation/2011/10/24/095426.html>

https://lavkababuin.com/persons/dzhaklin_vilson-23988/

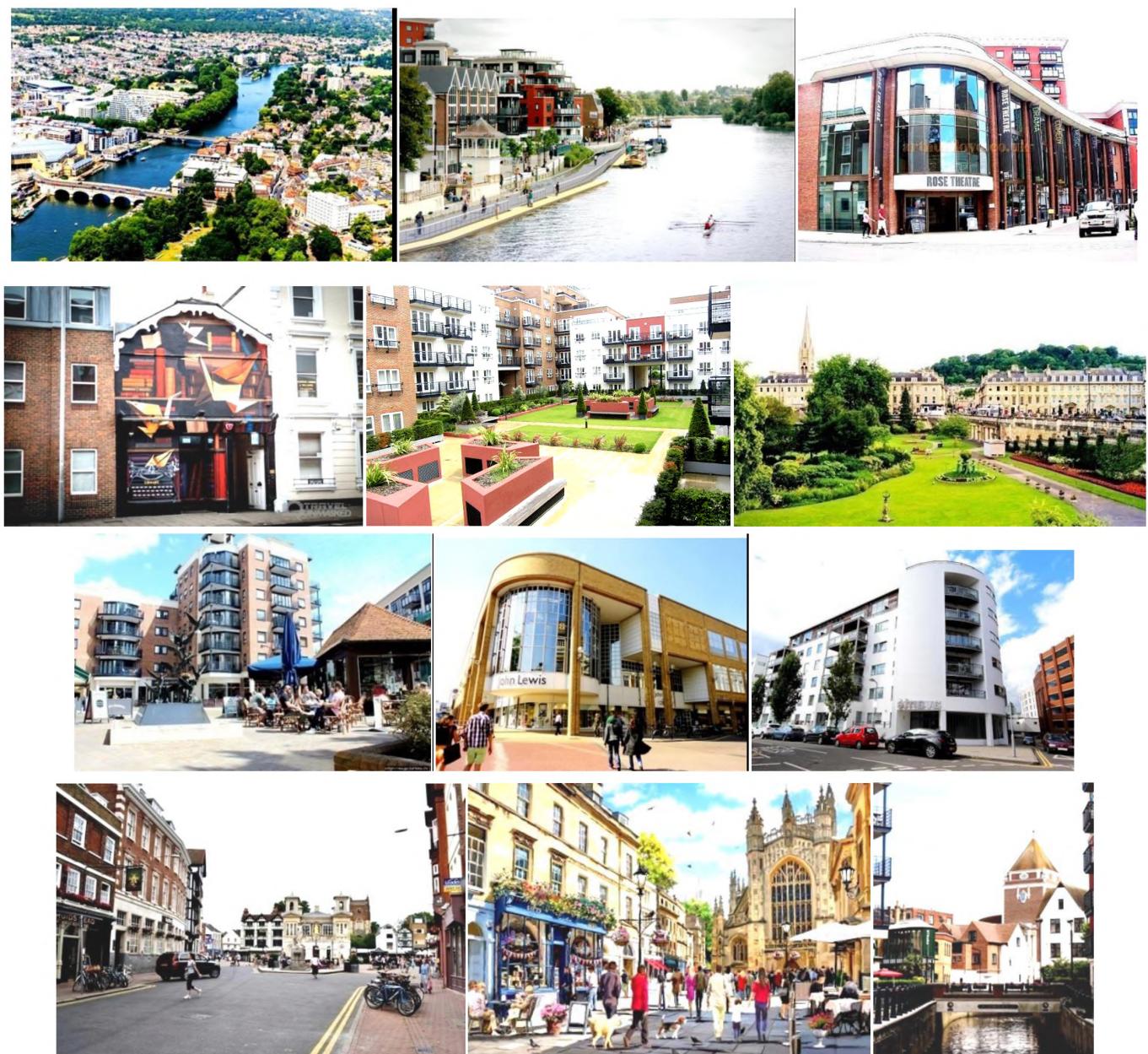
<http://sumno.com/literature-review/dvi-neglamurni-divchachi-istoriji/>

<http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2011/08/07/101704.html>

місто Бат

місто Кінгстон на Темзі

Джаклін Вілсон у різні роки

